No. 1382 Zaterdag 25 Juni 1910 27ste Jaargang.

AMIGOE DI CURAÇAO

WEEKBLAD VOOR DE CURAÇAOSCHE EILANDEN

Dit Blad verschijnt elken Zaterdag.
Abonnementsprijs voor Curaçao, Bonaire, Aruba en de Bovenwindsche eilanden per drie maanden fl. 2.— met vooruitbetaling.
Voor het Buitenland per jaar fl. 10.—
Afzonderlijke nummers fl. 0.15.
Prijs der Advertentiën van 1—7 regels f. 0.50; voor elken regel meer 7½ cts.

BUREAUX VAN DIT BLAD

REDACTIE: Waterkant, Otrabanda, No. 223

ADMINISTRATIE: Plein Concordia, No. 129, Pietermaai

Es Courant aki ta sali toer dia Sabra.
Su prijs di abonnement ta fl. 2,— pa tres luna pagá padilanti.
Pa lugarnan foi Curaçao, Bonaire, Aruba, St. Martin (P. H.), St. Eustatius i Saba fl. 10.— pa anja
Un numero soi fl. 0.15.
Anuncio di 1 te 7 regel f 0.50 cada regel mas 7½ cts.

Curaçao, 24 Juni.

Snelschrift.

Dinsdagmiddag om één uur hield de Koloniale Raad een publieke vergadering ter behandeling van een Ontwerp-verordening tot aanvulling der begrooting van 1911.

Niet hierop echter wenschen wij de bizondere aandacht te vestigen.

Maar, nadat de vergadering door den Voorzitter geopend was verklaard, moesten allereerst de notulen der begrootingsdebatten worden goedgekeurd, en bij die gelegenheid werd door een der Leden luide een wensch uitgesproken, welken wij bij ons zelven reeds sinds lang in stilte gekoesterd hadden.

Het lid Ed. S. Lansberg verzocht namelijk 't woord om de opmerking te maken, dat het verslag over de begrootingsdebatten niet uitgebreid genoeg was. Spreker hoopte, dat in het vervolg de notulen niet zoo beknopt zouden worden samengesteld.

Waarom wij deze opmerking van zoo groot belang achten?

Omdat zij, naar wij hopen, een gereede aanleiding zal zijn voor ons Koloniaal Bestuur om den Raad snelschrijvende verslaggevers toe te voegen.

Tot dusverre werden de notulen opgemaakt door den Gouvernementssecretaris, die ook dienst doet als Griffier van den Kolonialen Raad. Bij de behandeling der Begrooting werd ditmaal de Griffier nog bijgestaan door een Hoofdcommies van de Gouvernementssecretarie. De ontworpen notulen beslaan 37 kolommen folio. Vrij uitgebreid, zal men dus zeggen.

En toch zal een ieder, die de begrootingsdebatten bijwoonde, het met den Heer Lansberg eens wezen, dat de notulen niet volledig zijn.

In één adem voegen wij hier onmiddelijk bij, dat wij er zelfs niet aan denken de Heeren Verslaggevers hiervoor in gebreke te stellen. Een ieder kan begrijpen, dat het op zich zelf niet doenlijk is *zonder stenographie* van 's avonds achten tot 's nachts over twaalven een geanimeerd debat met gewoon schrift bij te houden.

Zoolang er geen stenographisch verslag wordt opgemaakt, zullen de notulen van den Kolonialen Raad steeds onvolledig moeten blijven.

De Griffier kan de hulp van snelschrijvende verslaggevers niet langer ontberen, vooral niet tijdens de behandeling der Koloniale Begrooting.

De aanstelling van stenographen zou ook in het belang zijn van den Raad zelven. Immers, meermalen spreken de Leden hoofdzakelijk met de bedoeling om door Bestuur en Regeering gehoord te worden. Maar bij een niet-stenographisch verslag gaat er van zelf zeer veel verloren. Daarenboven, wanneer de sprekers weten, dat hun debat woordelijk wordt opgeteekend, zullen zij nog beter voorbereid in het publiek optreden, waardoor de openbare vergaderingen van den Raad slechts in waarde kunnen stijgen.

Nu is het echter een bekend feit, dat er in de geheele Kolonie al heel weinig personen gevonden worden, die de stenographie machtig zijn.

Maar dat is volstrekt geen moeilijkheid. Het aanleeren van stenographie is heelemaal geen heksentoer. Met een weinig goeden wil en veel geduld en volhardingsvermogen kan een energiek jongmensch het in een jaar al heel aardig ver brengen. Stenographie is een der vakken, die men zeer goed per correspondentie leeren kan. Met 24 brieven aan het *Centraal-Bureau voor Stolze'sche Stenographie*, Da Costastraat, No. 71 -73, Den Haag, komt men klaar. Deze cursus kost niet meer dan f 7.60, met inbegrip van de leermiddelen.

Wil iemand een diploma halen om gerechtigd te zijn lessen te geven in de stenographie, dan kost deze Herhalingscursus f 10.

De kosten behoeven derhalve niet af te schrikken.

Voor jonge ambtenaren, of employé's zal het vaardig zijn in stenographie bepaald tot aanbeveling strekken.

Nog dient opgemerkt, dat één stenograaph niet voldoende is om een woordelijk verslag van de openbare zitting van den Kolonialen Raad te kunnen leveren.

Het stenographeeren kost te veel inspanning, dan dat men dit lang achtereen zou kunnen volhouden.

Ook is het noodzakelijk, dat de stenograaph zijn stenogram, van een paar bladzijden bijvoorbeeld, onmiddelijk uitwerke, anders loopt hij gevaar het later zelf niet meer te kunnen lezen.

Een paar jongelui zouden zich dus aaneen moeten sluiten om te samen het snelschrift aan te leeren.

Door samen te werken zullen zij elkander ook aanmoedigen, en met elkanders schrift vertrouwd raken, wat later ten zeerste bevorderlijk zal blijken om een lang stenogram gezamenlijk samen te stellen.

Wanneer nu dergelijke ondernemende jongelui, telkens als zij door den Griffier gevraagd worden een stenografisch verslag te leveren, een kleine vergoeding ontvangen, zullen de kosten voor het Gouvernement ook zoo hoog niet loopen en de begrooting niet noemenswaard drukken.

Het is derhalve best mogelijk voortaan meer uitgebreide verslagen van den Kolonialen Raad te maken, mits de hulp van snelschrijvers worde ingeroepen.

Beleefdelijk bevelen wij daarom dit plan den Kolonialen Raad en het Bestuur ter overweging aan. Door aansporing en invloed van dien kant zal het plan spoedig kunnen worden uitgewerkt.

—:o:—

Het Prinsesje te Amsterdam.

Omstreeks 5 uur in den namiddag van Donderdag, 26 Mei, reed de Koninklijke trein uit Haarlem voor het eerste perron van het Centraalstation.

Hier werd het Vorstelijk Echtpaar weder ontvangen door den burgemeester, dezelfde hofdignitarissen, die des morgens aan het station aanwezig waren, waarbij zich thans mevr. Van Loon—Egidius gevoegd had, en de autoriteiten der H. IJ. S. M.

Niet lang nadat het hooge gezelschap zich naar de Koninklijke wachtkamer begeven had, gaf de stationschef, de heer Krapels, een teeken, dat de trein uit Apeldoorn in aantocht was.

De Koninklijke Moeder begaf zich daarop haastig naar het perron, gevolgd door den Prins, om hun beider lieveling te begroeten.

Daar reed de trein voor; in den luxe-wagon zag men twee verpleegsters in het wit en een elegant gekleede dame, mejonkvr. Van de Poll, op wier schoot een snoezig kindje zat, dat heel te vreden, heel onbewust van de grootsche oogenblikken, die volgen gingen, met de voetjes zat te spartelen, en met de poezele handjes in uitgelaten pret sloeg in het gezicht harer gouvernante, die een speelgoed-beestje voor de kleine liet dansen.

Zoodra de trein stilstond, nam de Koningin Haar kindje van mejonkvr. Van de Poll over, boog zich diep over het rose gezichtje, dat een oogenblik in deze eerbiedige omhelzing verborgen was en hief het daarna hoog op, zoodat de heele menigte het zien kon. Tot dat oogenblik was er een doodelijke stilte geweest; maar toen die stralende moeder het Koningskind toonde, toen brak er plotseling een jubel los.

Maar dat maakte de kleine bang, verbaasd keek zij met hare groote heldere kijkers rond om dan plotseling haar kopje tusschen hoofd en schouder der koninklijke moeder te verbergen. Zóó verdween het prinsesje in de wachtkamer. Buiten wachtte de overweldigende menigte, wachtten de leden der verschillende werklieden-organisaties (we telden zeventien banieren van den Volksbond en de St. Jozef-Gezellen waren er ook met hunne muziek), wachtten de huzaren, wachtte als middenpunt de gouden koets, die ons prinsesje aanstonds tusschen het geestdriftige volk in matigen gang ten Paleize zou rijden.

In de gouden koets nam bij de koninklijke familie ook jonkvr. v. d. Poll plaats, die speciaal met het toezicht over de verzorging der kleine prinses is belast.

Blijde intocht van Prinses Juliana.

Voor het paleis, welks bovenverdiepingen al even druk met kijkgrage dames en heeren gegarneerd waren als alle gebouwen in den omtrek, stond wederom de eerewacht der mariniers met de muziek, die echter ditmaal met het oog op 't prinsesje, haar schetterend „Wilhelmus" niet zou doen hooren. Het was tien minuten over half zes, toen uit de menigte een sensatie-geruisch van bevredigde verwachting opging. In snellen draf reed een hofrijtuig voor, waaruit de twee verpleegsters van het prinsesje stapten en onmiddelijk daarna verscheen in matigen draf onder een steeds aanzwellenden storm van gejuich de gewone stoet, met ditmaal tot middelpunt de in het zonnelicht schitterende gouden koets, getrokken door zes prachtige zwarte paarden. De troepen presenteerden het geweer, het was een en al juichen en wuiven met zakdoeken en zwaaien met hoeden en te midden van deze onstuimige uitbarsting van geestdrift zat daar in die gulden staatsiekaros, waarvan het linkerportierraam geopend was gebleven, het kleine blozende gezichtje met de groote kijkertjes verwonderd rond te staren op Moeders schoot naar al dat onbegrijpelijk rumoer om haar heen. Bijgestaan door jonkvrouwe van de Poll was Hare Majesteit met het prinsesje uitgestapt, gevolgd door Zijne Koninklijke Hoogheid, en nu ging het groote oogenblik komen, een historisch oogenblik in de geschiedenis onzer hoofdstad. Reeds hadden, terwijl het volk op het asphalt had gedrongen — geen politiemacht die ze langer kon tegenhouden! — de vertegenwoordigers der pers tegen de aanstormende huzaren een goed heenkomen gezocht achter de breede basementen der lantarens voor het paleis of wel zelfs op de trappen van de ingangen, doch nu zou geschieden, wat bij menschenheugenis nooit gebeurd was.

Nauwelijks was de welbekende deur der balconkamer geopend en had een der lakeien op het balcon een geel-zijden zetel neergezet, of daar verscheen de Koninklijke Moeder met het kindje op den arm, haren gemaal ter rechter- en jonkvrouw Van de Poll, ter linkerzijde. En nu was er geen houden meer aan. De

Wetenschappelijk Allerlei.

Nieuwe vinding op baggergebied.

Wederom is door een Nederlandsch ingenieur eene uitvinding gedaan op het gebied van waterwerken, waardoor onze roem in het buitenland opnieuw steeg.

De Heer P. H. van Wienen, waterbouwkundig ingenieur, die voortdurend in Duitschland werkzaam is, heeft een nieuwen zuigbagger uitgevonden, waarmede bereids proef gebaggerd werd.

De firma Gebrs. Goedhart, bekend om hare baggerwerken en kanalenbouw, stond voor dit doel één harer hoppers af. De uiterst eenvoudige toepassing van het nieuwe apparaat, dat in het gebruik zeer weinig kosten met zich brengt, maakt het mogelijk dat het aan den bedoelden hopper kon worden bevestigd zonder iets te moeten vertimmeren.

De uitkomst was naar het oordeel der deskundigen gewoonweg verbluffend.

Het schip bevatte 550 kubieke M. en was van een pomp van 280 P. K. voorzien. In acht minuten tijds werd het schip gevuld met aarde gevuld, wat gelijk staat met eene hoeveelheid van 41.000 kub. M. in 10 uur.

Het hoogste kwantum dat in 10 uur bereikt kon worden met het thans in gebruik zijnde systeem was met een pomp van 200 P. K. slechts 36.000 kub. M.

Bovendien geeft deze nieuwe uitvinding het groote voordeel dat de bodem gelijkmatig afgegraven wordt zonder het schip, zooals tot heden, te moeten verankeren en bovendien arbeidt deze nieuwe bagger op alle soorten bodemgrond.

De heer van Wienen vertoeft thans in Nederland teneinde over den aankoop van zijn uitvinding te kunnen onderhandelen.

Naar wij vernemen slaagde hij daarin reeds en was het de werf „Conrad" te Haarlem, wereldbekend wegens haar baggermolenbouw, die zijne uitvinding aankocht.

Scheepvaart.

Proeven met draadlooze.

Het vorig jaar kon men met de draadlooze, volgen het systeem van Poulsen (steunend op electrische golven, voortgebracht door den boog van Volta) een bericht over seinen, met de snelheid van honderd woorden per minuut, over een afstand van 900 K. M. Onlangs heeft men over een afstand van 300 K.M. berichten overgeseind met een snelheid van 300 woorden per minuut.

Aan boord der Cap Blanco, van de Hamburg-Amerika-lijn, heeft men sinds 1909 een station geïnstalleerd, volgens het nieuwe systeem „Telefunken."

Van 5-29 November waarop zij te Montevideo aankwam, onderhield zij voortdurend communicatie met het vasteland, vervolgens met Zuid-Amerika. Deze communicatie van het schip in volle zee met het Duitsche station te Norddeich liep over een afstand van 3,300 K. M. en met Marseille over 2.250 K. M. De geheele reis had zij gemeenschap met de booten van en naar Europa.

De telegrafist der Italiaansche boot Taormina, seinde terug: „Uwe teekenen zijn als een zingende vogel, wondervol!" en noemde het systeem een zeer fijn.

Op haar terugreis Helgoland passeerende, had er het volgende gesprek plaats met 't station op dat eiland: „Waar waart ge 12 November? Ik hoorde u werken met een station S. M. R. Welk is dat en waar bevondt gij u? De boot antwoordde: „Wij bevonden ons bij Tenerife en hadden gemeenschap met S. M. R. (St. Marie de la Mer, Marseille) op 'n afstand van 2250 K. M.— wat wil zeggen, dat op Helgoland de electrische golven opvingt, die van boord af, van de Canarische eilanden over Marseille en geheel Europa heen tot de Noordzee doordrongen." Helgoland antwoordde: „Dat lijkt me onmogelijk." Na 10 minuten sloot de telegrafist aan boord de conversatie, en hoorde dat een station in de Noordzee uitriep: „Grandioos!"

Op de rivier de Elba, bij Hamburg riep dezelfde telegrafist het station Algiers in Afrika op, en ontving onmiddelijk antwoord over een afstand van 1.920 K. M.

Nieuwe toepassing der draadlooze.

De commandant Guyon en M. Bouguet de la Grye, leden der academie van wetenschappen hebben op 't observatorium van den Eifeltoren te Parijs, een middel gevonden om het uur van middernacht, waarop de zonder meridiaan van de tegenvoeters van Parijs gaat, aan alle schepen, die op den Oceaan zijn te melden. Daardoor kunnen de kapiteins der booten nauwkeurig den weg bepalen dien zij volgen, zonder hun toevlucht te nemen tot de gebruikelijke cronometers, die moeilijk te reguleeren zijn. Het overseinen geschiedt door middel van een radio-electrische vonk met het slingeruurwerk van het observatorium.

Ook zal het, dank zij den arbeid van twee sterrekundigen M. Claude en Driacourt, mogelijk zijn van den Eifeltoren af de lengte op te nemen waarop de verschillende volken in de binnenlanden van Azië en Afrika gelegen zijn.

Het talent der krankzinnigen.

De wonderbare werken, die dikwijls voortkomen uit de handen of de verbeelding der krankzinnigen hebben een Duitsch geleerde op de gedachte gebracht, dat de gekken verplicht moesten worden om te werken niet voor d'r eigen voordeel, maar voor de beschaving. Volgens hem is ieder krankzinnigenstichtt een pensioen, dat een groot getal genieën bevat, en deze meening heeft veel zekerheid.

Ongeveer 40 jaar geleden, vermaakte een Engelsche krankzinnige zijn oppassers met te zeggen, dat hij een plan voor een luchtschip in studie had. „De atmosfeer, zeide hij, oefent een druk uit van enkele kilos per vierkanten centimeter. Ik zal een luchtschip bouwen met een krachtige pneumatische machine, die de lucht die er boven is, uitrekt; dan zal de drukking der lucht eronder het onmiddelijk opheffen." Vele jaren na zijn dood, bouwde de uitvinder Maxim een luchtschip, op dezelfde theorie gebaseerd.

Een der tegenwoordig meest gebruikte industrieele machines werd uitgevonden door een Amerikaanschen krankzinnige, die thans geheel genezen en in de industrieele wereld zeer goed bekend is. Toen hij nog slecht bij 't hoofd was, vroeg hij enkele ijzeren werktuigen, hout en metaal, en dag en nacht werkende voltooide hij het uitgedachte werk. Hij zond het naar Washington, kreeg patent ervoor, en verkocht het later voor 250,000 dollar.

'n Gek, die zich voor Napoleon zou houden, zou best verheven kunnen worden tot minister van oorlog, en ongetwijfeld alle voorkomende problemen oplossen. Soms zou het resultaat wel even belachlijk zijn als het plan van 'n zekeren om in 24 uren een kabel rond te wereld te spannen. Hij wilde de kabel in een ballon laden en dan hoog genoeg op stijgen om onbeweeglijk te kunnen blijven, terwijl de aarde er onder door draaide. Deze zelfde heeft echter een raket uitgevonden voor het tennis-spel, waarmede men den bal kan oprapen zonder zich behoeven te bukken. Dit komt waarschijnlijk het volgend jaar in den handel.

Het zelfde geldt voor idioten waaronder men er velen aantreft met 'n wonderbare bekwaamheid in 't schilderen, beeldhouwen,- anderen die muzikale genieën zijn — anderen met een groote vaardigheid voor mathesis of om op 't gezicht afstanden te berekenen.

lucht trilde van het gejubel; niet slechts het politie-cordon werd verbroken, doch tusschen de steigerende paarden der huzaren heen overstroomde de menigte de kleine steentjes en drong door tot vlak onder den baldakijn. Hare Majesteit nam plaats op den zetel en toonde aan het uitbundig jubelend volk haar kind! Even begon de kleine te schreien en wendde, ontsteld door al dat geweldige vreemde gerucht, het hoofdje af, zich verbergende tegen Moeders schouder; doch weldra was het weer over en nu staarde zij allerwegen rond naar wat daar voor haar geschiedde. De Koningin wierp zelf nu en dan de menigte groeten toe en liet herhaaldelijk de kleine met het handje wuiven, terwijl ook jonkvrouwe van de Poll, zich voorover buigend, voortdurend het prinsesje toesprak. Zóó bleef daar deze onvergetelijke groep eenige oogenblikken toeven op het paleis-balcon, terwijl de golven van gejuich hoog opvlogen in de lucht. Toen, eindelijk, stond Hare Majesteit op en trok de koninklijke familie zich binnen het paleis terug. Langzaam, zeer langzaam kwam er eenige beweging in de onzettende menschenmenigte, die nu naar alle kanten heen zich bewoog om getuige te zijn van den terugtocht der weg–marcheerende vereenigingen, wier feestelijk muziekgedruisch van alle kanten de lucht vulde. De blijde inkomste, die onder schitterend schoon lenteweer had plaats gehad, was voorbij. Nu begonnen de Amsterdammers en de tallooze vreemdelingen feest te vieren!

De kinder-aubade.

Dat is een ochtend geweest om nooit te vergeten, de ochtend van Vrijdag 27 Mei: zoo mooi was de aubade gearrangeerd, zóó mooi is ze geslaagd.

Het was de ochtend van het kind!

In feestelijke stoeten waren de kleinen, waren de meisjes en knapen onder goede geleiders naar de Nieuwe Kerk getrokken, om vandaar den zoo goed als geheel afgezetten Dam te genaken: een uitnemende maatregel, want alles ging in de beste orde.

Overweldigend was de aanblik van het Damplein, toen allen er op stonden geschaard. De kinders hadden geschilderde stokjes met gouden knoppen en kleurig papier, groen of vlaggendoek versierd, om de meeste stokjes waren kransjes aangebracht. Bijzonder harmonieus was de kleurschakeering van dien door den wind en de onrustige kinderhand wuivenden tooi! Daar was reeds boven de hoofden der kinderen een lied van kleuren, van oogenweelde gecomponeerd!

Te 9 uur zou de aubade beginnen, maar de verschijning van de Vorstinne voor een der zijramen, deed reeds vóór het officieele begin de geestdrift varen door het, als door een heftigen wind bewogen, kleurenbosch.

Klokslag negen verscheen Koningin en Prins op het balcon, terwijl jonkvr. v. d. Poll de kleine Prinses droeg, die in het wit gekleed was. Onmiddelijk nam de Koninginne prinses Juliana daarop zelf in haar armen om haar onder blij gejuich der kinderen, buiten aan deze te toonen. Die kleurige wuivende, deinende kinderzee scheen het Prinsesje te boeien, zij lachte, zwaaide met haar armpjes, om echter een oogenblik later, verschrikt blijkbaar door het steeds aangroeiend, overweldigend gejuich, haar aardig kopje in Moeders arm te verbergen.

Glimlachend suste de koninklijke moeder haar kleine gerust om daarna het Prinsesje weer aan jonkvr. van der Poll over te reiken, die het mede naar binnen nam.

Toen zou de aubade een aanvang nemen. H. M. zette zich, in gezelschap van den Prins, den burgemeester jhr A. Roëll, en de dames mevrouw de barones Van Hardenbroek van 's Heeraartsberg en Bergambacht, groot-meesteres, alsmede mevrouw van Loon-Egidius, dame du palais.

Nadat de uitstekende dirigent, de heer H. J. den Hertog, directeur der „Vereeniging tot verbetering van den Volkszang", staande op zijn meters hoog getimmerte, schuin voor het paleis, eindelijk stilte verkregen had, werd op voortreffelijke wijze het volgende programma uitgevoerd. Allereerst het „Wilhelmus" (nieuwe zetting) voor orkest, dan het „Oranjeliedje", woorden van F. J, Haverkamp, muziek van J J. Viotta; daarna „Vlaggelied" van Heye, muziek van W. Smits; eindelijk „Ons Prinsesje", woorden van J. G. Nijk en muziek van H. J. den Hertog, terwijl tot slot het Wilhelmus in oude toonzetting gezongen werd.

Het koor telde ruim 8000 kinderen, leerlingen van openbare en bijzondere scholen alhier: we zagen er ook onze Roomsche weesjes onder, de Maagdenmeisjes zelfs in de allervoorste rijen! Met de begeleiding waren belast zes orkesten van koperinstrumenten en pauken.

Wat klonk vooral echt gemeend en blij dat slot van 't aardig Prinsesseliedje:

En nu dit kindje tot ons kwam
In 't oude, trouwe Amsterdam,
Nu komen wij Haar groeten;
En nooit, zoo lang ons leven duur',
Vergeten wij het heerlijk uur
Van 't eerste blijde ontmoeten:
Wij willen het Prinsesje bewaken,
Het kindeke. teer en klein!
Dat kindje, aan Neerland geschonken,
Zal Neerlands lieveling zijn!

„Neerlands lieveling" was intusschen, onmiddellijk nadat het Koninklijk Echtpaar op het balcon had plaats genomen voor het aanhooren der muziek, voor een der zijramen verschenen, gedragen door jonkvr. v. de Poll. Nu was „kleine lieveling" niet bangelijk meer. Integendeel! Het viel allen op, zoo levendig en opgewekt prinses Juliana was en hoe gezond zij er uitzag.

Nu eens voor het een, dan weer voor een ander raam zich vertoonend, woonde het Prinsesje mede heel de aubade bij.

Zooals alle kleine kinderen zoo gierde het Prinsesje het soms uit van de pret, beduimelde de ramen, sloeg met haar mollige handjes er tegen aan en wuifde uit eigen beweging de kinderen toe. Het Koningskind, in 't wit gekleed, en binnen zonder hoofdbedekking, scheen buitengewoon veel pleizier in het aardige schouwspel te hebben, dat de Dam nu opleverde.

Na de aubade werd prinses Juliana weer op het balcon gedragen om op de arm der Koninklijke Moeder de menigte toe te wuiven. Maar na enkele oogenblikken scheen blijkbaar het gejuich haar weer ietwat bangelijk te maken.

Het Prinsesje was middelerwijl weer voor een der zijramen verschenen, en na eenigen tijd voegde zich de Koningin en de Prins bij haar. Toen gierde de kleine het weer uit van de pret, het zwaaide en trappelde en griste op een gegeven oogenblik het zakdoekje van de Koningin weg om dat voor het raam uit te spreiden en met de kinders buiten kiekeboe te spelen.

Geen wonder, dat de aanvallige kleine aldus stormenderhand aller harten. vooral die van die duizenden aankomende staatsburgers buiten veroverde. Het was een aangrijpende ochtend, die nimmer den aanwezigen uit het geheugen zal genomen worden! De mariniers, die de wacht hadden en tijdens de aubade in het gelid hadden gestaan, liepen nu ook naar de plek, waar ze het Prinsesje goed konden zien. En getroffen door den aanblik van het aardige koninklijke kind, brachten zij onwillekeurig de hand aan de pet tot het maken van het militair saluut.

Ten slotte beklom de heer De Hertog het getimmerte en werd door middel van een scheepsroeper den schoolkinderen het volgende medegedeeld:

H. M. dankt haren kinderen hartelijk voor de hoogst voortreffelijk geslaagde Aubade".

En hiermede behoorde deze historische ochtend tot de geschiedenis.

(*De Tijd.*)

Ingezonden stukken.

Aruba, 18 Juni 1910.

Geachte Redactie.

In het hoofdartikel van 11 Juni met titel „De Eilanden" geeft de redactie als haar meening te kennen, dat oogenschijnlijk degenen op de eilanden gelijk hebben die klagen over te weinig belangstelling bij Bestuur en Raad ten hunnen opzichte.

Billijkerwijze had men er bij kunnen voegen, dat ze feitelijk in menig geval alle reden hebben om te klagen.

Een feit om deze bewering te staven. Voor eenige jaren is er een zeer groot bedrag, ik geloof haast van 40 á 50.000 gld, op de begrooting gebracht voor damaanleg in de kolonie Curaçao en onderhoorige eilanden. Toevallig kwam mij omtrent dien tijd een courant in handen, (La voz de Aruba, of Arubasche Courant.) Daarin werd geadverteerd van gouvernementswege, dat de inwoners van Aruba die in aanmerking wenschten te komen om ondersteuning te verkrijgen van 't gouvernement bij het aanleggen van een dam op hun terrein vóór de maand Mei zich bij den Gezaghebber hadden aan te melden. Schrijver dezes haastte zich de aandacht van het publiek op deze bekendmaking te vestigen.

Vóór de termijn verstreken was, dienden op zijn aansporing 17 inwoners hun aanvraag in.

De toenmalige directeur van Openb. Werken kwam over: nam opmetingen voor 6 aanvragen, terwijl ZEd. den overigen hoop gaf op het volgende jaar. Voor Aruba was dit jaar slechts fl. 2000 beschikbaar en derhalve voor de overige aanvragen geen kapitaal om aan hun verlangen te voldoen.

Nu vraag ik op mijn manier. Er was dat jaar laten we zeggen fl 40.000 uitgetrokken voor damaanleg. Hoeveel de overige eilanden buiten Curaçao, daarvan geprofiteerd hebben, kan ik moeilijk nagaan. Een feit is, dat voor Aruba slechts fl. 2000 beschikbaar waren. De overige inwoners die toen ter tijd aanvraag gedaan hebben, leven nog in dezelfde hoop als Mr. Faul hun eenige jaren geleden gegeven heeft.

Permeteer me nog een feit op te geven. Hoeveel gemetselde zoogenaamde labadors, overloopen, vindt men te Curaçao op de wegen naar en in de buitendistricten? ontelbaar veleu. Hier? geen enkele. Ook daaromtrent leven we van beloften.

fr. TH. v. SADELHOFF, O. P.

Vervolg en Slot

VAN DEN BRIEF VAN DEN HEER

J. S. JOUBERT.

Gedurende de droge jaren moesten de huurders het benoodigde drinkwater, zoowel voor zich zelven als voor hunne beesten van de plantages halen, wier eigenaren zulks steeds, behoudens enkele gevallen, wanneer men die lieden voor het een of ander vergrijp wilde straffen, met genoegen toelieten, ja, dikwijls op gevaar af van zich zelf voor het feit geplaatst te zien, dat hunne eigene beesten uit gebrek aan drinkwater stierven.

De eigenaren van de Savaan Weltevreden hielden vanoudsher eene kudde schapen, uitstekend ras, maar in de laatste jaren moesten zij er van afzien, en de kudde opdoeken, toen de plantages St. Hyronimus, Wacao, Leliëberg en Flip afgesloten werden.

Een gedeelte van die kudde wordt tot nog toe door ondergeteekende op de plantage Wacao voor gezamenlijke rekening gehouden.

Eenige jaren geleden, heeft ondergeteekende zelf, ontevreden over de aanmatigingen, die genoemde huurders en Savaanbewoners zich op zijne gronden veroorloofden, bedoelde huurders en Savaanbewoners verboden brandhout en water van zijne gronden te halen. Men beklaagde zich bij den Districtmeester van het 5 district, hetgeen ten gevolge had. dat voorloopig op afdoende wijze van Gouvernementswege gezorgd is geworden voor drinkwater voor de huurders en Savaanbewoners en hunne beesten, maar het brandhoutvraagstuk is steeds onopgelost gebleven.

Om aan de aanvraag voor huurgronden te kunnen voldoen, kocht het Gouvernement in het vijfde district de plantage Flip. Men zou gaan denken, dat door dezen aankoop de huurders direkt aan alles wat zij noodig hadden, geholpen waren, maar, helaas, de toestanden bleven onveranderd.

Over de keuze dier plantage mag ondergeteekende geen oordeel vellen, wil hij niet den schijn van partijdigheid op zich laden, aangezien ook hij, reeds te voren, de plantage Leliënberg en het westelijk gedeelte van de plantage Wacao aan het Gouvernement te koop aangeboden had, om van den last, hem door de huurders en Savaanbewoners veroorzaakt, bevrijd te worden.

Ter staving echter van het bovengezegde, nl. dat niettegenstaande den aankoop van Flip, de toestanden hetzelfde gebleven zijn, wil de ondergeteekende de volgende feiten aanhalen:

1o. Aan brandhout is het volk niet geholpen, want het is den huurders der reeds verhuurde gedeelten van Flip zelfs ten strengste verboden hout te sprokkelen of hout te hakken op de nog onverhuurde stukken, alhoewel op die stukjes onverhuurde gronden al heel weinig hout te sprokkelen valt.

2o Aan weidegrond voor hunne beesten, die zij volgens contract mogen houden, maar wier aantal niet zelden tienmaal zooveel bedraagt, zijn zij niet geholpen, want elk dier dat zich op die gronden vertoont, wordt oogenblikkelijk door de aldaar gestationneerde Marechaussée opgevangen en geschut.

3o Volgens contract zijn de huurders gehouden, zoo ik mij niet vergis, binnen het jaar hunne trankeer af te sluiten, maar het materiaal daarvoor is ver te zoeken.

Het voornaamste dus wat den huurders mankeerde, missen zij hier ook, om niet van andere minderwaardige zaken te spreken. Dus kan men moeilijk verbetering in den toestand constateeren.

Toen de plantage Flip gekocht werd. was zij tamelijk goed omheind, maar ik vraag nu, waar al de droge takken van die omheining gebleven zijn en men zal moeten toestemmen, dat, niettegenstaande het politietoezicht daar ter plaatse, de huurders en Savaanbewoners alles weggedragen hebben.

Waar ons, planters, gebrek aan toezicht verweten wordt, omdat wij de diefstallen op onze gronden niet kunnen tegengaan, aan ons, die het toezicht moeten toevertrouwen aan diezelfde huurders of Savaanbewoners of hunne familie of confraters op onze plantages woonachtig, zou men licht geneigd zijn te gelooven, dat, waar er politietoezicht is, dergelijke misdrijven tot de onmogelijkheden behooren.

Na het gebeurde op de plantage Wacao, in zake den groven diefstal van geiten ter wille van de vellen, hetgeen reeds van algemeene bekendheid is, heeft ondergeteekende strenge maatregelen moeten nemen om, hetzij de dieven op 't spoor te komen, of ten minste het zich herhalen van zulk een misdrijf zooveel doenlijk te voorkomen. Reeds het vorige jaar had hij eenige wegen, die de plantage Wacao doorkruisten, laten afsluiten en het zoo aangelegd, dat, wilde men niet vlak vóór het woonhuis van de plantage passeeren om zich naar de Savaan te begeven, men vijf goed afgesloten trankeeren moest overspringen, hetgeen diefstal wel niet onmogelijk maken, maar toch eenigszins bemoeilijken moest. Hij verbood allen huurders en Savaanbewoners alsmede de lieden die op de plantage Wacao zelf wonen, ten strengste om zich naar de baai van Wacao, bekend onder den naam van „Playa Grandi" te begeven of zich op de gronden van Wacao, beoosten den weg naar Savonet te vertoonen zonder zijne toestemming. Na het gebeurde met de geiten bij de Playa Grandi kwam hem ter oore, dat iemand op Wacao woonachtig daar ter plaatse kreeften gevangen had niettegenstaande zijn gedaan verbod. Aangezien nu ter plaatse, waar de geiten gevild waren, overblijfselen van een aldaar gemaakte fakkel gevonden zijn, en kreeften gewoonlijk 's avonds met fakkellicht gevangen worden, dacht hij hier eene aanwijzing te zullen vinden en gaf hiervan kennis aan de betrokken autoriteiten, die de zaak in onderzoek namen. Er waren andere personen op de verboden gronden gezien, maar zij waren niet *persoonlijk* aangezegd, dat zij zich niet op die gronden mochten begeven, *dus niet strafbaar*.

Let wel, men moet dus ± 30000 menschen, ieder persoonlijk laten aanzeggen, dat het verboden is op je terrein te loopen, onverschillig, afgesloten of onafgesloten, anders is die zekere persoon niet strafbaar als je hem daarop aantreft. Ik zeg ± 30000 personen, omdat het niet buitengesloten is, dat b. v. b. iemand van het 2e. district bij een familielid in het 5de. district komt en zich op de verboden gronden begeeft met een misdadig doel. Houd uw toezicht op je gronden, zoo het U mogelijk is.

Om alle communicatie met de Savaanbewoners te breken, sloot ondergeteekende den eenigen weg af, die van de Savaan uit, toegang gaf tot de gronden van de plantage Wacao, en begrijpende dat zijne trankeer niet gespaard zou worden, stelde hij er boschwachters aan om vooral het oog te houden op de plantage Leliënberg en liet den districtmeester van het 4e en 5e district beleefd verzoeken ook de politie op te dragen een oogje in 't zeil te houden, als de school uitgaat en de schoolkinderen huiswaarts keeren.

De boschwachter betrapte een jongen op de huurgronden bewesten de plantage Leliënberg wonende, bezig geiten van de gronden van plantage Leliënberg, uit te drijven naar de huurgronden. Ondergeteekende heeft genoemde plantage afgesloten met prikkeldraad, maar de trankeer is door de Savaanbewoners op verscheidene plaatsen verbroken of opengehakt om, zooals reeds gezegd, hunnen geiten toegang te verschaffen. De districtmeester van het 4e en 5e district werd met het gebeurde in kennis gebracht en deze heeft den betrokken huurder laten oproepen en aangezien de jongen niet zijn kind was, werd de moeder van 't kind opgeroepen. Ondergeteekende weet niet wat er verder geschied is. De betrokken huurder verklaarde, dat die jongen *één* geit, hem toebehoorende was gaan uitdrijven en de jongen is gezien *verscheidene* geiten uitdrijvende, dus dient dit feit niet tot staving van het beweerde, n. l. dat de geiten van de plantages door de huurders of Savaanbewoners van de gronden dier plantages, waarop zij weiden, uitgedreven worden naar de huurgronden?

Dit geval dient ook tot staving van de bewering, die ik wel eens meer gehoord heb, dat de huurders gebruik maken van kinderen beneden den leeftijd om gestraft te kunnen worden, om datgene te volbrengen waarvoor zij, zelf doende, gevaar zouden loopen met den strafrechter in botsing te komen.

De marechaussees, door den Districtmeester van het 4e en 5e district gelast, de schoolkinderen in het oog te houden, betrapten eenige kinderen met brandhout, dat den kinderen ontnomen werd en in de politiewacht op Flip gedeponeerd werd. Terzelfder tijd werden er twee of meer personen op de plantage St. Hyronimus betrapt. De betrokken districtmeester is natuurlijk met dit alles ter kennis gebracht.

Op de plantage Barber werden, op zekeren morgen, zoodra de geiten uit de koraal gingen, op korten afstand van de koraal zelf, dadelijk twee geiten door een of meer honden gedood. De wachter vond ze doodgebeten, maar van de honden geen spoor. De eigenaar bracht den districtmeester met dit feit in kennis, ZWEG. beleefdelijk verzoekende maatregelen te willen nemen om eene herhaling daarvan te voorkomen, want tegen het bepaalde bij Wet in, worden er overal in de benedendistricten honden los en vast gehouden, waarvoor er geene belasting wordt betaald.

Zullen er maatregelen getroffen worden om dergelijke misdrijven als hiervoren uiteengezet, zoo niet geheel en al tegen te gaan, dan toch zooveel doenlijk te beperken? Wij hopen en vertrouwen het, als het Bestuur er maar kennis van draagt.

Naar ik verneem, heeft de Districtmeester van het 4e en 5e district den bewoners van de huurgronden bewesten de plantages Wacao en Leliënberg en de Savaan „Ceroe Biento", die nu geen hout meer op bovengenoemde plantages noch op de plantage St. Hyronimus kunnen sprokkelen, vergunning gegeven om op de gronden bewesten de plantage Barber, bekend onder den nam „Macoos", het benoodigde hout te zoeken. Wat zal er van de trankeer van de plantage Barber worden? Op die gronden kunnen de in die buurt wonende huurders zelf geen voldoend hout krijgen, zoodat zij genoodzaakt waren het van de gronden van de plantage Leliënberg te halen. Zullen nu nog ± 600 zielen meer op die gronden voldoend hout krijgen om te koken, te strijken etc.

Hopen wij, dat er ten spoedigste eene verandering ten goede in deze toestanden komen zal.

Alhoewel het doel van dit schrijven meer beoogt, U, Mijnheer de Redacteur, met onze onhoudbare toestanden in kennis te brengen, meent ondergeteekende U hierbij toch te moeten machtigen om, ingeval U het noodig oordeelen mocht, in het algemeen belang, alles te publiceeren, dit vrijelijk te doen.

Met de meeste Hoogachting

Uw. Dw. Dr.

J. S. JOUBERT.

Curaçao, den 21n. Juni 1910.

Hooggeachte Heer Redacteur.

Aangezien ik in mijn laatste schrijven vergeten heb melding te maken van enkele feiten, acht ik het niet van belang ontbloot, ze alsnog ter Uwer kennis te brengen.

Onder het bestuur van Gouverneur Kip werd er op eene vreeselijke wijze diefstal gepleegd op dividivi en houtskool en ten einde raad verzocht ik den toenmaligen Advocaat–Generaal, waarnemend Procureur-Generaal, den Heer J. van Daalen, permissie om de vervoerbiljetten op het Parket te mogen vragen. De toestemming werd verleend en de heer J. Möller, destijds klerk op het Parket, aangewezen om mij daarbij behulpzaam te zijn.

Na een grondig onderzoek is het mij gebleken, dat de stukjes gronden en savaantjes in eigendom, t. w. Weltevreden, Alida, Juriaantje, Hofje Abao, Soledad, Hansje, Buena Vista e. a. in VIER maanden tijds meer dividivi naar de stad vervoerd hadden dan ik van de plantages Wacao, Leliënberg en Flip, destijds mij toebehoorende, in een geheel jaar onder de gunstigste omstandigheden zou hebben kunnen krijgen.

Ondergeteekende wilde toen een request indienen om te zien te verkrijgen, dat er maatregelen getroffen worden om een einde te maken aan die onhoudbare toestanden, maar de Heer van Daalen met ondergeteekende's voornemen bekend, ried

hem zulks af en beloofde hem zelf de noodige maatregelen te treffen.

Er werd toen eene commissie benoemd, bestaande uit den Heer Districtmeester van het 5e district, G. Daal en ondergeteekende, met de opdracht, te onderzoeken hoeveel dividivi en houtskool die stukjes gronden en Savaantjes jaarlijks zouden kunnen opbrengen.

De commissie diende haar verslag in, waarop de Heer van Daalen, den betrokken districtmeester aanschreef, om aan de eigenaren der bedoelde stukjes gronden en Savaantjes een doorloopend vervoerbiljet te geven, waarop vermeld de hoeveelheid houtskool en dividivi, die zij jaarlijks vervoeren mochten, welke hoeveelheid niet mocht overschreden worden.

Door dezen maatregel werden de diefstallen aanmerkelijk beperkt en het is te begrijpen, dat de eigenaars der vorenbedoelde stukjes gronden en savaantjes allesbehalve in hun schik waren. Dit besluit echter was niet van langen duur. Vermoedelijk hebben de bedoelde eigenaren bij den terugkeer van den Procureur-Generaal, den Heer Smeele, hun beklag ingediend, want het besluit werd op bevel van den Heer Smeele ingetrokken.

Het is te begrijpen, dat de stukjes gronden en savaantjes na de intrekking der bedoelde bepaling meer dan ooit te voren dividivi en houtskool opbrachten.

Ondergeteekende wendde zich toen tot den Heer Smeele en in een mondeling gesprek gaf ZEGA. ondergeteekende te kennen, dat de beperking der opbrengstvermogens dier stukjes gronden en savaantjes eene onwettige daad was, daar het inbreuk deed op het eigendomsrecht. Nadien heeft ondergeteekende zich van verder onderzoek onthouden.

't Is hem echter bekend dat andere planters zich diezelfde moeite getroost hebben, maar aangezien hij er niet persoonlijk in betrokken was, vermeent hij zich te moeten beperken tot het vermelden van slechts die feiten, waarbij hij persoonlijk betrokken was, het aan de andere planters overlatende, U, desgewenscht, met hunne opgedane ervaringen in kennis te brengen.

Met de meeste hoogachting

Uw dw. Dr.

J. S. Joubert.

Mijnheer de Redacteur.

Hoffelijk kom ik een plaatsje vragen voor de volgende opmerkingen betreffende de schandelijke diefstallen in het benedendistrict gepleegd, alsook het dienaangaande in den „Amigoe" geplaatste ingezonden stuk, gedateerd 16 Juni 1910.

Volkomen medestander van den geachten Inzender in het veroordeelen dier laaghartige, karakterlooze diefstallen, erken ik met hem de noodzakelijkheid, dat zulke misdaden streng worden gestraft en er middelen worden beraamd om de betrokken plantagehouders in de toekomst voor zulke schandelijke verliezen te vrijwaren.

Daartoe nu dient men de daders te kennen, met zekerheid te kennen. Immers, hoe schandelijker de daad is des te grooter de oneer die zij na zich sleept; des te zekerder ook dient de zekerheid te zijn om iemand van zulk een daad publiek te kunnen betichten. Nu wil het mij voorkomen dat de geachte Inzender van bovengenoemd stuk zijn best doet om de daders van bedoelde diefstallen aan te wijzen en ZEd. schijnt zich daartoe met zekerheid gerechtigd te rekenen. ZEd. spreekt toch met verwijzing naar hetgeen door een lid van den Koloniaal Raad in die hooge vergadering ook gezegd is, „over de diefstallen die door de Savaanbewoners en zoogenaamde kleine landbouwers op de gronden van de naburige plantages gepleegd worden." De beschuldiging is zwaar; is zij ook even zeker? Het wil mij toeschijnen van niet.

En daar het hier geldt een blaam geworpen op een geheele klasse onder onze arme bevolking, eene klasse die in haar geheel steeds mijne achting, dikwijls mijne bewondering wegdroeg, eene klasse die zelve zoo goed als machteloos staat tegenover zulke aantijging, kon ik het verlangen niet weerstaan om voor haar te doen wat zij zelve niet vermag.

Ik wensch dan aan te toonen 1o. dat de bovengenoemde beschuldiging: de Savaanbewoners plegen de diefstallen op de plantages, door den geachten Inzender niet wordt bewezen, dus onzeker, dus onbillijk is, en 2o. dat zij in haar geheel onwaar en dus grovelijk onrechtvaardig is.

Vooraf dient opgemerkt, dat de geschillen tusschen Planters en Savaanbewoners niet zijn van gisteren. De geachte Inzender zelf zegt: „Ondergeteekende kan getuigen dat reeds onder het bestuur van Gouverneur Kip, de planters te lijden hadden van de omliggende Savaantjes." Dit tot staving van het feit dat de geschillen van oudsher bestonden; niet ter kwalificeering dier geschillen ten nadeele der Savaanbewoners. Immers vergeten wij niet, dat hier een Planter aan het woord is en onze pleitbezorger dus spreekt als Cicero pro domo. Maar ook als zoodanig zegt ZEd. toch: „Voor ongeveer een veertig jaren geleden nog was de verstandhouding tusschen planters en de buurders der stukjes grond nogal vriendschappelijk." Deze laatsten waren toen dan toch zoo kwaad niet, maar geschillen waren er en waar zijn die niet tusschen buren?

En dat de planters en de Savaanbewoners buren zijn, rechtmatige buren, blijkt duidelijk uit hetgeen de geachte Inzender ons uit zijn persoonlijk wedervaren mededeelt n.l: „het ontstaan dier stukjes gronden en Savaantjes moet in sommige gevallen den toenmaligen planters zelf geweten worden, daar vóór het afgeven van zulk een stuk grond den belanghebbenden planters om advies gevraagd werd. Aangezien nu de planters zelf die stukjes gronden aanvroegen voor hunne bijzitten, is het te begrijpen dat het ingediende advies steeds gunstig luidde."—Als het bij dit ontstaan naar onechtheid riekt, slaat dat evenmin op alle planters als op alle Savaanbewoners en zeker niet op de wettigheid van bezit.

Planters en Savaanbewoners zijn dus van ouds wettige buren, die elkanders lusten en lasten moeten deelen.

Maar ofschoon tegen feiten niet te redeneeren valt, blijft de geachte Inzender voortgaan met er aan ons Gouvernement een verwijt van te maken, dat het heeft afgestaan en nog afstaat „hunne weidegronden".

De geachte Inzender bedoelt hier klaarblijkelijk de gronden waarop het Gouvernement hen toestond hun beesten te laten grazen „aangezien die planters zelf die stukjes gronden aanvroegen."

Waarom sloeg dan toch het Gouvernement geen acht op de protesten van de planters en van den geachten Inzender „want wat ZEd. aangaat waren zijne adviezen steeds ongunstig"? Zou de rede ook hierin gelegen zijn dat de planters bij hun adviezen ieder zijn eigen belang op den voorgrond plaatste en het Gouvernement het algemeen nut beoogde? Men zou dit opmaken uit de verklaring van den geachten Inzender waar hij zegt dat zijne adviezen steeds waren „de redenen opgevende waarom hij tegen den afstand dier gronden was."? Die redenen zullen dan ongetwijfeld gegrond geweest zijn voor deze of gene afgifte, maar niet van algemeene draagkracht. Want dat er planters zijn en velen die hun buurmanschap wat vreedzamer opvatten, blijkt zoowel uit het voorafgaande als uit hetgeen de geachte Inzender zegt van het heden:

„Meest al de lieden die van het Gouvernement 2 of meer H. A. in huur hebben, huren op de naburige plantages 2 of meer H. A. om te bebouwen." Wanneer die planters nu oordeelden dat die lieden „doortrapte dieven" waren of wordende waren, dan handelden zij toch zekers anders.

In het algemeen genomen schijnt de Savaanbewoner als zoodanig zijn recht op onze achting nog niet te hebben verloren.

Maar die lage diefstallen zijn dan toch maar een feit! Ongetwijfeld en een zeer betreurenswaardig feit. Maar mag dit feit geboekt worden op rekening van de Savaanbewoners? Op rekening van allen zeker niet; maar op rekening van enkelen dan? Als de zekere bewijzen daartoe voorhanden zullen zijn, als bewezen daadzaken ons daarvan overtuigen, enkel dán.

De geachte Inzender schijnt voor zich die zekere bewijzen te hebben, schijnt personen, plaats en datum te kennen, immers hij spreekt van het „feit" van de „diefstallen die door de Savaanbewoners en zoogenaamde kleine landbouwers op de gronden van de naburige plantages gepleegd worden." Ongetwijfeld heeft ZEd. deze zijne kennis aan onze wakkere Politie medegedeeld; vreemd echter, dat de Politie nog maar steeds naar daders blijft zoeken. Zou dit misschien ook zijn om de volgende rede door den geachten Inzender aangegeven: „Om der waarheid getrouw te zijn dient ook gezegd te worden, dat ook de schoolkinderen der plantagebewoners zich aan dit misdrijf schuldig maken" nl. van trankeerberooven.

Ziet, onze Politiemannen zijn Hollanders en die kennen het spreekwoord: „zooals de ouden zongen, piepen de jongen." Zou de Politie dan ook op de Plantage zoeken? Best mogelijk. In alle geval dienen we dan toch ons aanwijzen van de daders te verdagen tot de Politie er achter is; nu al zeggen: het zijn Savaanbewoners, is onbewezen, onzeker, onbillijk.

De geachte Inzender spreekt van den nood door de Savaanbewoners geleden. Zeker, breed hebben zij 't over het algemeen niet, maar toch is de toestand weer niet, zooals ZEd. die laat uitkomen. Zeker, als de Savaanbewoner, ik spreek niet van dezen of genen, maar van den Savaanbewoner in 't algemeen, als deze op zijn 2 H.A. grond niets anders deed dan in dien grond wroeten, dan zou het er in vele jaren slecht met hem uitzien: evenzoo als hij gebonden was aan zijn werk en aan zijn plaats, zooals een arme plantagebewoner. Maar hij is vrij, kan gaan en staan, waar hij wil; kan zijn jongens een ambacht leeren, in betrekking sturen als bedienden, koetsiers, als matroos op onze vele barken. Daarbij is hij zelf dikwijls timmerman of metselaar of opperman of pontjesfrikker of visscher, terwijl moeder de vrouw thuis in haar huis haar funchi kookt en voor haar man en haar jongens en ook voor anderen met haar dochters naait en verstelt en hoeden vlecht. Ik zeg, breed hebben zij het niet, maar zij behoeven ook zoo weinig en zijn spoedig tevreden.

Wat ik hier zeg, steunt op mijn jarenlange ondervinding onder hen als Pastoor.

Onwaar en grovelijk onrechtvaardig acht ik het dus om zulke menschen voor te stellen als door noodgedwongen „doortrapte dieven".

Kunnen er dan van dat slag niet onder zijn? Wie zal dat ontkennen? Immers die zijn er overal. Wij, Hollanders weten dit maar al te goed. Vandaar ons bekend versje:

Grooten stelen, kleinen stelen;
Grooten stelen 't meeste;
Op last van de Heeren van 't stadhuis,
Grooten stelen per abuis.

Mijnheer de Redacteur, bedankt voor uw plaatsruimte.

p. fr. St. van de Pavert, O. P.

Nieuwsberichten.

Curaçao.

Kerkelijke berichten.

Zondag, 12 Juni ll. heeft Pastoor Delgeur op plechtige wijze de nieuwe kerk op St. Eustatius ingewijd. Na de wijding werden de Geloovigen in het gebouw toegelaten, waar de Pastoor hun de hooge beteekenis eener kerkwijding verklaarde. Even als weleer zou God ook nu op zichbare wijze bezit komen nemen van den tempel, die den Allerhoogste was toegewijd als zijn huis, zijn verblijfplaats onder de menschen. Nadat de Geloovigen zich naar de oude kerk begeven hadden, en de Pastoor hen nog eens herinnerd had aan alles, wat zij hier van den goeden God ontvangen hadden, trokken allen in plechtige processie naar de nieuwe kerk om Ons Heer te be geleiden naar zijn nieuwe woning.

Met een feestelijk *Te Deum* en de zegen met het Allerheiligste werd deze plechtigheid gesloten, die een diepen indruk maakte op de aanwezigen en de kroon was op het hoogst verdienstelijk werk van Pastoor Delgeur, een nieuwe kerk te hebben gebouwd op St. Eustatius' rots.

Op reis.

Morgen zal de Weleerw. Pater J. B. Gijlswijk, Pastoor van St. Martin, via St. Thomas, daarheen vertrekken. Ook de Eerw. Zuster Vitalis Weeber.

— Deze week werd hier bericht ontvangen, dat reeds twee Eerw. Fraters uit Tilburg hierheen waren scheepgegaan, alsmede dat de Zeer eerw. Pater L. Jansen ook op reis was om via Portorico naar Curaçao terug te keeren.

Aan allen wenschen wij een voorspoedige reis.

Examen.

Maandag heeft de Eerw. Zuster Vitalis Weeber met goed gevolg examen afgelegd als Onderwijzeres 4e klasse.

Mej. Antonia v. d. Enk behaalde het diploma als kweekelinge.

Onze gelukwenschen.

Welkom.

Met de *Zulia* keert de Heer H. J. Cohen Henriquez van Maracaibo terug, waar ZEd. ons Bestuur op waardige wijze heeft vertegenwoordigd en zich uitstekend gekweten heeft van zijn opdracht in verband met de verbetering der hoedenindustrie.

Hoog bezoek.

Vrijdagmorgen bezocht de Hoog edelgestr. Heer Gouverneur de scholen der Eerw. Fraters aan de Overzijde.

Benoemingen.

De Heer J. A. P. Thielen is tijdelijk belast met het gezaghebberschap over Bonaire, terwijl de Heer J. L. J. C. Cadieres ZEd. zal vervangen als districtmeester van het 4e en 5e district.

Onze gelukwenschen!

Lichtseinen.

Van Woensdag op Donderdag passeerde 's nachts een zeer groote boot heel dicht voorbij de haven, terwijl er van den wal lichtkogels werden afgeschoten.

Een wereldhaven.

Zoo langzamerhand begint het er zoo iets op te lijkenen.

Reeds meermalen gingen booten des avonds en 's nachts uit, zoo nu weer Vrijdagnacht *La Veloce.*

Curaçao „Kolenhaven."

Uit *El Tiempo* van Caracas lazen wij, dat de *Navegacion fluvial y costanera de Venezuela* weder een nieuwe boot zou aankoopen en nu zien wij met genoegen uit het door *Boletin Comercial* gepubliceerde contract, dat is toegestaan Trinidad en Curaçao aan te doen om kolen in te nemen, ofschoon het verboden blijft bij die gelegenheid vracht te lossen of te laden. Al is de concessie ten opzichte van Curaçao nog zoo heel groot niet, 't is toch altijd nog iets.

Venezuela en Nederland.

Dr. Grisanti is 31 Mei ll. weder in Den Haag gekomen. Zijn terugkeer staat in verband met de hervatting der besprekingen over het weder aanknoopen der diplomatieke betrekkingen met Venezuela.

Phosphaat.

Met belangstelling hebben wij het uitvoerig verslag gelezen van den Mijningeneur, G. Duijfjes, betreffende het voorkomen van phosphaten op de eilanden Curaçao, Aruba en Bonaire.

Als resultaat van voorloopig onderzoek deelt de Mijningenieur mede, dat op Curaçao het voorkomen van nog andere phosphaatafzettingen dan op *Sta Barbara* zeer wel mogelijk is. De meeste kans heeft men op de hoogste punten van het kustgebergte, de Drie Gebroeders bijv.

Op Bonaire worden op de plantages Fontein en Santa Barbara aanwijzingen gevonden, die het waarschijnlijk maken, dat, in de nabijheid onder de kalksteen dergelijke afzettingen zullen voorkomen.

Ook op Aruba worden in het zuidoostelijk deel van het eiland dergelijke aanwijzingen gevonden, die het waarschijnlijk maken, dat ook daar in de nabijheid tot nog toe onbekende afzettingen voorkomen.

De Vrijmoedige verneemt, dat er vóór het einde van het jaar een aanvang zal worden gemaakt met de wederontginning der phosphaatlagen op Santa Barbara, men zegt zelfs, wat ook wij vernamen, dat de voorbereidende werkzaamheden reeds een aanvang hebben genomen en een ingenieur en een scheikundige bereids zijn aangenomen.

Ratten en Muizen.

Gedurende de laatste 8 dagen werden in het fiscalaat aangebracht en door middel van petroleum verdelgd

338 ratten
250 muizen.

Dankbetuiging.

In dank ontvangen van de Heeren Rivas Fensohn & Co, agenten der *Red „D"* een tijdtafel voor het kwartaal Juli–September.

Hr. Ms. Utrecht

is Donderdag ll. in Suriname aangekomen.

Een Contranbandist?

We lezen in de „Port of Spain Gazette” van Trinidad van 5 Juni het volgende :

„Enkele dagen geleden verklaarde een inboorling van Curaçao, OCTAVIO COFFILE genaamd, door middel van een tolk, FRANCIS DE FREITAS, omdat hij geen Engelsch kende, aan den consul van Holland te Demerara, M. C. RICHTER, dat, terwijl hij de vorige week met vier makkers in een open boot van Trinidad naar Amacuro ging, hij door een Venezolaansche kanonneerboot was aanaangevallen en zijn boot met lading en al was opgepikt.

De „Daily Chronicle” zegt. dat COFFILE beweert, dat zijn compagnons in de gevangenis geworpen werden, doch dat het hem gelukte te ontkomen. Hij voegt er bij, dat hij zich naar Amacuro begaf voor handel, en dat de lading van de boot bestond uit tabak en zout. Hij berekent zijn verliezen op 270 dollars in geld, 22 in zout en 50 in tabak.

COFFILE deelde ook, mede dat hij 'n tijd geleden door de Venezolaansche autoriteiten was gearresteerd als verdacht van contrabande.

Buitenland.

Uit de Republieken.

Het Pan-Amerikaansch Congres.

Na veel geharrewar zal 't dan eindelijk 9 Juli te Buenos-Aires geopend worden. Eén ding is zeker, dat de moreele atmosfeer alles behalve gunstig is om de moeilijke vereeniging die het Pan-Amerikanisme voorstaat, te bevorderen. Vijf republieken hebben op de uitnoodiging niet geantwoord; drie zullen alleen uit hoffelijkheid bij de opening tegenwoordig zijn. Alles werkt mede om het vertrouwen en de geestdrift, die voor zulk een manifestatie van solidariteit noodig zijn, neer te drukken. Vooreerst de reeks conflikten tusschen enkele Latijnsch-Amerikaansche republieken onderling, en de Ver. St.

Deze echter zouden geen onoverkomen hinderpaal zijn, daar de zedelijke eenheid van het ras alle oogenblikkelijke oneenigheden overheerscht. Grooteren invloed op de onverschilligheid en vijandelijkheid had de aanmatigende politiek der Ver. Staten in den laatsten tijd, vooral in het conflict met Chili en de revolutie van Nicaragua. Deze heeft in vele landen een levendige onrust veroorzaakt. De kranten van Cartagena. Barranquilla en der overige steden van Columbia en Centraal Amerika staan vol vurig-patriottische proclamaties, waaruit de vrees en de oppositie tegen de opslurpende politiek van Washington duidelijk blijkt.

Dit wantrouwen wordt nog versterkt door de Amerikaansche pers. De quasi-officieele „Washington Times” zinspeelt reeds sinds eenige maanden op de noodzakelijkheid van stations en strategische havens rondom 't Kanaal, zoowel op de kust van den Stillen, als van den Atlantischen Oceaan, waardoor niet alleen de autonomie van Centraal-Amerika, doch ook van Ecuador, Columbia en Venezuela in gevaar komt.

Een ander, Spaansch, te New-York verschijnend blad, „Las Novedades” spreekt van een dwaas-fantastisch plan, dat er bestaan zou, om de Nieuwe Wereld tusschen de vijf machtigste republieken te verdeelen. Mexico zou met toestemming der Ver. St. Centraal-Amerika inslikken, terwijl het aan Noord-Amerika een uitgestrekte strook zou laten, in de omstreken van 't Kanaal (de tegenwoordige republiek Costa-Rica en de eilanden Clippertonie. Paraguay, Uraguay en de provinciën van Peru en Bolivia ten oosten der Andes zou aan Argentinië Venezuela, Colombia en Ecuador aan Brazilië komen, terwijl Chili over de geheele kust van den Stillen Occeaan zou heerschen, totaan de landengte. De Ver. St. zouden de hand leggen op de Antillen, de streken in de omstreken van 't kanaal en alle eilanden en kolenstations voor zich behouden.

Wat echter het diepst 't publiek gevoel getroffen heeft, is 't pas gebeurde in Cuba. Twee Cubaansche afgevaardigden, die niet van zuiver wit ras waren, hadden op 'n avond 't idée in een der groote hotels van La Habana, dat door de rijke Noord-Amerikanen voor winterverblijf is uitgekozen, iets te gaan gebruiken. De hotelhouder, die wel wist, dat één kleurling voldoende is om de Yankees weg te jagen, verzocht de twee afgevaardigden ergens anders heen te gaan. Deze dienden een aanklacht in bij 't gerecht, met 't gevolg, dat de eigenaar tot een zware boete veroordeeld werd. Het wantrouwen en de vijandelijke gezindheid tegen de Noord-Amerikanen bereikte hierdoor haar hoogste punt.

Onder zulke omstandigheden zal 't congres plaats hebben, dat door spotters genoemd is „een congres van muizen, door een kat voorgezeten.”

Negen republieken hebben tot nu toe de invitatie aangenomen : Argentinië, Guatemala, Costa Rica, Venezuela, Chili, Uraguay, Panama, Honduras en Santo Domingo, terwijl Brazilië waarschijnlijk er ook aan zal deelnemen. Het program, waarvan verreweg de meeste nummers dienen om de politiek, het prestige en de uitbreiding van Noord-Amerika te bevorderen, heeft verschillende republieken ervan vervreemd. Van 't begin tot het eind van 't program openbaart zich de meerderheid bereid, uit alle zwakheden partij te trekken, van een groote natie tegenover landen zonder ondervinding, die niet weten, dat de diplomatie zich van allen bedient en voor niemand opoffert. Waar schuilt de kwaal van dit alles? In een verkeerde opvatting van heden en toekomst. De Pan-Amerikaansche Congressen berusten op een fictie.

Er bestaan twee Amerika's, zonder eenigen anderen band dan die van de menschelijke solidariteit. Afkomst, taal, godsdienst, alles verschilt. Met evenveel recht kan men zeggen, dat Frankrijk en Duitschland een gemeenschappelijke politiek moeten volgen, wijl beide Europeesche naties zijn, als dat de beide Amerika's dezelfde belangen, dezelfde bestemming hebben, wijl zij in 't zelfde werelddeel liggen. Slechts ééne toenadering is er mogelijk, die door de geschiedenis en de gemeenschappelijke afstamming worde aangegeven, tusschen de volken van het zuidelijk deel.

Uit de dwaling om gezamenlijk de belangen van twee vijandige groepen te bespreken, volgt nog een grooter kwaad.

De 80 milloen Angel-Saksen zenden naar het Congres een homogeen gezantschap, belast een bepaalde politiek te verdedigen. De 60 millioen Latijnen zijn vertegenwoordigd door 20 naijverige gezantschappen, die ieder een verschillend doel beoogen, alleen lettend op het onmiddelijk belang hunner republiek. In plaats van zich te vereenigen om één gemeenschappelijke leer te stellen tegenover de pretenties der Ver St. zijn zij er slechts op uit, om ieder voor zich, de een ten koste van den ander, hunne kleine belangen te doen zegevieren.

De gevolgen dezer oneenigheid ziet men niet alleen in de Pan-Amerikaansche Congressen waarop deze landen zonder band of leer handelen, maar ook in de onafgebroken verandering van grens, die Noord-van Zuid-Amerika scheidt. Als een golf rolt zij langzaam verder naar Latijnsch-Amerika. Het Panamakanaal komt over 't lot van Centraal-Amerika beslissen.

Het Congres dat te Buenos-Aires bijeen zal komen, zou misschien nut kunnen hebben, zoo het vrij en loyaal de problemen kon onderzoeken, die de Niewe-Wereld raken: de toekomst der Antillen, vreemde tusschenkomst in burgeroorlogen, de positie van Nicaragua en Panama, die de sleutels zijn van den handel van de helft der aarde. Het Pan-Amerikanisme begunstigt slechts de Ver. St. Alleen van Latijnsch-Amerikaansche Congressen is heil te verwachten, en daardoor alleen zal het mogelijk zijn een factor te scheppen, waarmede men rekening te houden heeft.

Naar aanleiding van de samenkomst der presidenten der republieken Argentinie en Brazilië te Berlijn, richtten de Duitsche bladen artikelen tegen den politieken invloed der Ver. St. in Zuid-Amerika, terwijl de „Poste” van Berlijn zelfs beweerde dat thans het oogenblik was aangebroken om een soort van „triple alliance” te sluiten tusschen Argentinië Brazilië en Chili, om de onafhankelijkheid van Zuid-Amerika tegenover de Ver. Saten te verzekeren en meer toenadering te zoeken tot Europa. De „Poste” sluit met den kreet: „Zuid-Amerika voor de Zuid-Amerikanen.”

„La Prensa van Buenos Aires verklaart dat dit niet dan een puur verzinsel is. „Nooit was de opinie van Latijnsch-Amerika, en voornamelijk van Argentinië vriendschappelijker voor de Ver. Staten dan thans.” Toch houden vele Argentijnen zulk een „triple alliance” niet voor onmogelijk en zelfs in de naaste toekomst noodzakelijk. Zoo ze eens tot stand komt, zal ze niet alleen voordeelig zijn voor Argentinië Brazilië en Chili, maar ook voor heel het Zuid-Amerikaansche vasteland.

Peru-Ecuador. Naar men schrijft, zijn de pogingen der Ver. Staten, van Argentinië en Brazilië, om het conflikt tusschen Peru en Ecuador te voorkomen, afgestuit op enkele condities, die Ecuador stelt, en Peru niet kan aannemen. Een oorlog schijnt dus onvermijdelijk.

De vriendschappelijke verhouding tusschen Peru en Columbia is sinds 1900 sterk aan 't verkoelen, door het bezitten van een deel van het Amazonegebied, waarop tot voor weinige jaren niemand de souvereiniteitsrechten van Columbia betwistte, alsook door de gewelddaden der Peruanen tegen de inboorlingen, en de Columbianen die daar bezittingen hadden. Waarschijnlijk ten gevolge hiervan kwam er 17 Juni te Lima het gerucht dat er een geheim verbond bestaat tusschen Columbia en Ecuador. Door dit bericht ontstond er overal, in politieke en sociale kringen, in het leger zelfs een groot verzet tegen den oorlog, met 't gevolg dat velen uit het leger deserteerden, en er in heel het land de grootste onrust en wanorde heerscht. „Weg met den oorlog” is de algemeene kreet.

Ook van een offensief en defensief verbond tusschen Peru en Brazilië is geen spraak. Het is een verzinsel zonder eenigen grond.

ENGELAND.

Koning George V en koningin Maria.

In 't voorbij gaan zij opgemerkt dat koning George V en koningin Maria beter bekend zijn in Australië, Nieuw-Zeeland, Canada en Indië dan in Engeland zelf. De Engelschen van overzee bezitten thans een koning en koningin die hun met lichaam en ziel toe behooren. 't Meest entusiast zijn de Australiërs, die in hun nieuwe souvereinen degenen begroeten die voor hun land het eerste Parlement van hun vrijmaking openden.

In die uitgestrekte en rijke Australische republiek aanbidt iedereen de prinses „Mary”. De goedheid van haar hart, de fijnheid van haar geest en hare persoonlijke bevalligheid zijn tegenwoordig het thema aller gesprekken.

Veel verwacht men van 's konings praktisch verstand en levenservaring, die veel grooter zijn dan men zich verbeelden zou. Steeds trokken zijn vele belangrijke redevoeringen der laatste jaren aller aandacht om hun helderen, juisten en sierlijken stijl, gepaard aan krachtige bondigheid en verheven inspiratie.

Een patriottische adem bezielde ze, en schonk ze een onbetwistbare schoonheid en ware zedelijke grootheid. Niemand kent zoo goed als hij het uitgebreide rijk in al zijn deelen. „Was de overleden koning, zegt de *Times*, voornamelijk een kosmopolitisch monarch, de tegenwoordige is een bij uitstek rijks-monarch. Hij kent het rijk en begrijpt het.” Groot belang stelde hij steeds in comerciëele en industriëele vraagstukken en van den landbouw bezit hij een diepe kennis. Zijn huiselijk leven is uiterst eenvoudig.

De radikale „Daily News” zegt: George V heeft niet de goedheid geërfd van zijn vader. Hij zal geen Constitutioneel vorst zijn van 't automaten-systeem; hij bestijgt den troon met krachtig gevormde idées, die hij zeker ook voor zijn ministers verdedigen zal. Als Prins van Wales vermomde hij nooit zijn politieke overtuiging. Zijn gezichtspunt kan men bepalen: het gezichtspunt van 't imperialisme.”

Hij heeft een diep gevoel van de aanhankelijkheid van alle deelen des rijks aan de kroon, en van de waarde der vloot. Hij is een machtig redenaar, die in volle overtuiging van 't effect, het beroemde „Ontwaak, John Bull” eruit wierp. Meer zijn goede eigenschappen dan zijn gebreken kunnen een gevaar worden. Hij is een gewetensvol en ernstig man, werkt en leest veel; zijn meeningen zijn zeer beredeneerd. Hij weet dat negen tiende der politici die den staat besturen het rijk niet kennen. Hij is een man van eersten impuls, bijna hardnekking in z'n woorden.

Als George zijn tong niet bedwingen leert, zal hij zeker conflikten hebben.

Met blijvende aandacht heeft hij de politiek van 't rijk sinds 1892 gevolgd. Hij woonde alle zittingen van het Parlement bij, terwijl hij met een oplettendheid, die iedereen op viel, de debatten volgde over de brandende kwestie der Eerste Kamer, die hij waarschijnlijk binnen enkele dagen zal op te lossen hebben. Doch, evenals z'n vader, bezit hij in hooge mate den takt en 't gezonde verstand, die, in zulk een positie, van onschatbare waarde zijn en hoop geven dat de toekomst van het rijk in goede handen is.

Laatste Berichten.

Uit Nederland het telegrafisch bericht ontvangen van het overlijden van Prinses Weduwe von Wied, geboren Prinses der Nederlanden.

De forten op dit eiland en het Gouvernementshuis zullen de vlaggen vandaag en morgen halfstok hijschen.

Advertentien.

Waarschuwing.

Aangezien de diefstallen van klein vee in de beneden-distrikten blijven voortduren, zonder dat de daders gevat kunnen worden en er kortelings op de plantage Wacao de ontdekking gedaan is, dat aldaar op vreeselijke wijze onder de kudde huisgehouden wordt, door de beesten ter wille van de vellen te dooden en het vleesch van het grootste gedeelte der gedoode beesten onder hoopen steenen bedekt wordt, brengen ondergeteekenden ter kennis van het publiek, dat het ten strengste verboden is, zich te begeven op de plantages Wacao, Leliënberg en Barber, zonder toestemming van ondergeteekenden. Het overtreden van dit verbod kan onaangename gevolgen na zich sleepen, daar er op bovengenoemde terreinen jacht gemaakt zal worden op zich daarop eventueel te vertoonen honden.

Curaçao, den 23n. Mei 1910.

J. S. JOUBERT.
J. H. E. JOUBERT.

Drukker :
ALFREDO F. SINTIAGO.